

Svar till Holmström

Före chefen för Jordbrukets utredningsinstitut Sven Holmström är kritisk mot min artikel om den svenska jordbrukspolitiken.

För det första hävdar han att priserna på jordbruksfastigheter varken direkt eller indirekt påverkar konsumentpriserna. Måhända har han rätt. Andra experter på jordbrukspolitik verkar dock ha en motsatt uppfattning.

För det andra pekar Holmström på att det finns en del andra faktorer förutom producentpriserna som påverkar fastighetspriserna. Visst gör det det, det har jag aldrig förnekat. Men jag ville i min artikel bara visa att det inte går att påverka jordbrukarnas arbetsinkomster, såvida man inte godtar mycket hårda regleringar. Om inte arbetsinkomsterna ändras när producentpriserna ändras, så måste påverkan komma någon annanstans. Kvar finns bara fastighetspriserna. Det finns följaktligen ett intressant ekonomiskt samband mellan producentpriser och fastighetspriser.

För det tredje försöker Holmström

göra gällande att mitt lilla räkneexempel, som jag använde för att enkelt belysa den mekanism som innebär att höjda producentpriser medför höjda fastighetspriser, är orimlig. Producentpriserna höjs ju inte förrän insatsvarorna stigit i pris, menar Holmström. Men då förglöms att det finns ett antagande om rationaliseringstakten inom jordbruket i jordbruksavtalet. Vad händer om denna är för lågt beräknad? Jo, fastighetspriserna kommer att bli högre. På samma sätt får vi relativt sett lägre fastighetspriser om rationaliseringstakten över-skattas.

Mitt exempel skulle egentligen visa vad som händer *om* man, exempelvis för att försöka höja böndernas arbetsinkomster, höjde producentpriserna. Håller måhända Holmström med om att det skulle vara en meningslös åtgärd?

Är avsaknaden av förslag om hur man skall kunna höja böndernas arbetsinkomster ett erkännande av att detta är praktisk ogenomförbart?

Fil kand *Sune Håkansson*
Lunds universitet